

FR. ROJEC:

## Knjiga.

(Konec)

## III.



zobrazbo in še posebno pobistritev svojega uma črpamo tudi iz pripovedno zabavnih spisov in pesniških zbirk. Iz njih spoznavamo srce in dušo, dobre in slabe strani svojega sočloveka, razne ljudske običaje in lastnosti, kraje in njih razmere; a pesmi kakor tudi mnogi lepi pripovedni spisi nas blažijo s svojo umetniško lepoto in nam dvigajo duše nad zemske nižave.

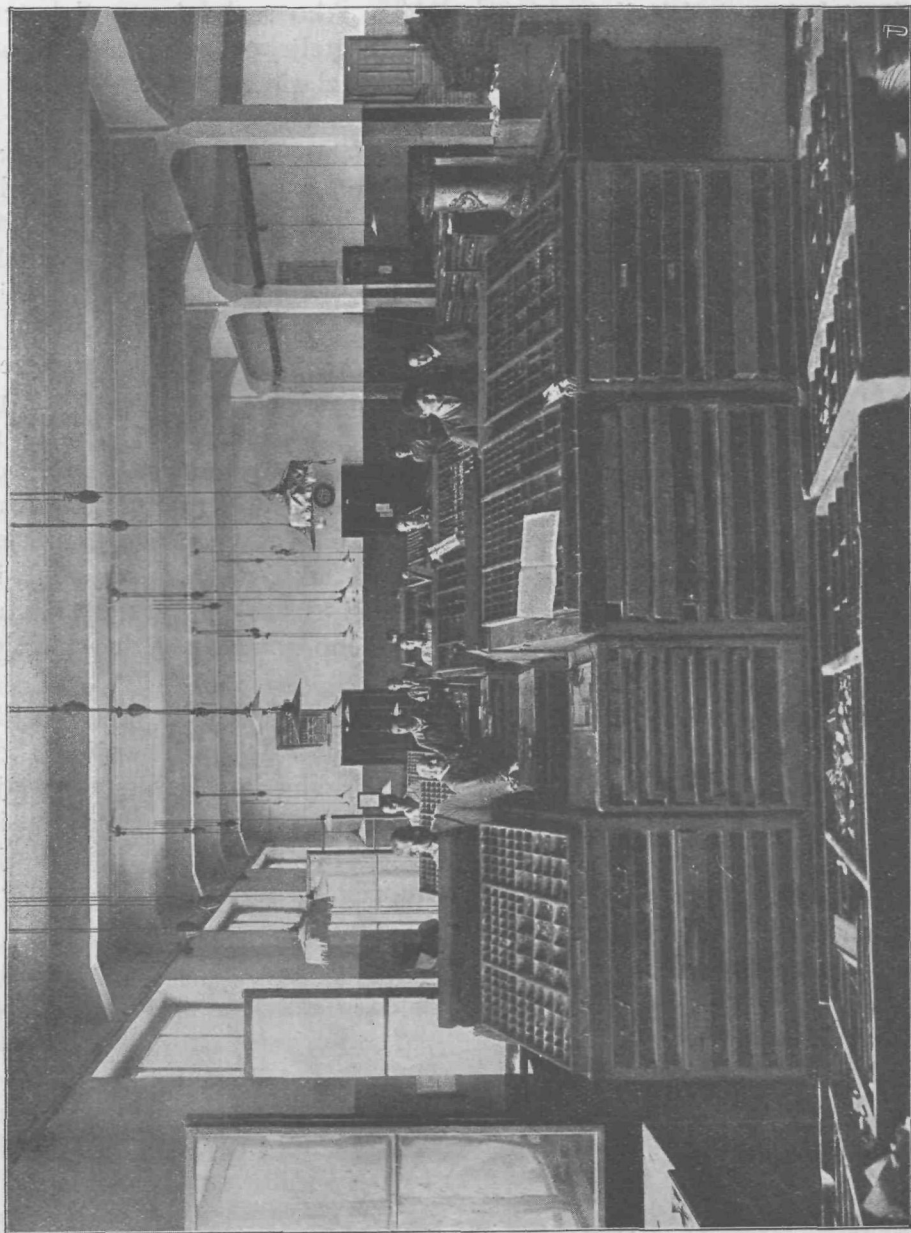
Znani nemški pisatelj K. May pozna daljno zamorsko Ameriko do vseh podrobnosti in je napisal veliko število ameriških povesti bolje nego kak ameriški domačin, a ni bil še nikdar v Ameriki. Proučil in spoznal je Ameriko iz knjig. Mnogo velikih in odličnih svetovnih mož se je pospelo od navadnih ročnih delavcev do svojega dostojanstva samo z marljivo izobrazbo po raznih knjigah. Vsi naši dosedanji pisatelji in pesniki so z največjo vnemo čitali in proučevali domače in tuje vzorčne knjige, skrbno opazovali svoj narod in se s tem vestno pripravljali na svoje umetniško poslanstvo. Lastni trud s pomočjo dobrih knjig jih je dvignil v velike umetnike, ki so proslavili s svojimi nesmrtnimi umotvori naš rod pred vsem svetom.

Vsak narod merijo v kulturi ali prosveti po njegovih prosvetnih delih, zlasti po književnosti, ker so knjige najpripravnejše sredstvo za spoznanje kakega naroda. Znamenite knjige z odlično vsebino prevajajo v vse svetovne jezike, in tako dotičnega pisatelja ter njegov narod spozna ves svet po njegovi knjigi.

Mnogo zanimivega in lepega bi mogel še napisati o knjigi. Mislím pa, da že iz teh podatkov lahko vsakdo sklepa in spoznava, kake neprecenljive vrednosti je lepa in dobra knjiga za vsakega, ki hrepeni po napredku in boljši bodočnosti. Posebno učeči se mladini mora biti dobra knjiga najljubša, prva in zadnja družčina, njen ideal in ponos. Resnica je, da se v knjigi in le v knjigi zrcali ves svet, njegova preteklost, sedanjost in v veliki meri tudi bodočnost.

V našem narodu še vedno premalo cenijo dobro knjigo. Radi jo sicer čitajo naši ljudje, toda žrtvujejo v splošnem zanjo neradi. Mnogo je naših preprostih in boljših ljudi, ki razmečejo za strupeni alkohol in razne nepotrebne reči na stotine in tisoče dinarjev vsak mesec in jim ni prav nič žal tega denarja, toda če bi bilo treba znatno podpreti umetnost ali kupiti dobro knjigo, tedaj se jim pa

grozno smili vsak novčič! Te kvarne in nekulturne razmere se morajo izpremeniti. Tudi naša mladina mora postati drugačna, postati mora zopet idealna, delavna, trezna in vneta za vse lepo, dobro,



Stavnica; v sredi sprednje vrste g. Repše, ki prireja „Zvonček“

blago in vzvišeno! Zato kvarte in kozarce z opojnimi pijačami iz rok in dobro knjigo med prste! V veliko korist ji bo tudi, ako se vsako leto raztrga malo manj tistih trapastih žog!

Navadno imajo največji narodi največje pisatelje. Naš narod je po številu jako majhen, a je velenadarjen in ima sedaj vse pogoje za dosego najvišje izobrazbe. Zato bi ne bilo nič čudnega, ako bi se tudi iz našega mladega zaroda v bližnji bodočnosti dvignil pisateljski odličnjak in spisal knjigo svetovne slave. Ako se kdaj napoti kateri naših mladih umetnikov na to strmo pisateljsko Kalvarijo, pa naj nikar ne pozabi vzeti s seboj polno torbo zlatih nauk in nasvetov našega pisateljskega prvaka mojstra Levstika!

Zdaj so delavske moči, tisk in papir silno drage. Zato se je tudi naša knjiga močno podražila. Večkrat vidim učence in učenke, ki stojijo pred izložbami knjig ter poželjivo in žalostno gledajo lepe knjige. Denarja nimajo, da bi si kupili katero. Morda pridejo kmalu tudi zanje boljši časi, da se bodo lahko načitali po željah svojih srčec!

Tem prijateljem lepe književne umetnosti še to-le: Ako kdo izmed vas dobi v last zaželeno knjigo, naj jo skrbno prečita in nato shrani kakor drag zaklad. Če je nevezana, naj jo da o prvi priliki vezati. Pri čitanju naj je ne raztrga v hrbtu, da obstane rada odprta, in pri odmorih med čitanjem naj ne zaznamuje prečitane strani z zavihovanjem oglov, kakor to delajo mnogoteri, ampak naj v knjigo tam, kjer prestane s čitanjem, položi košček papirja tako, da ga nekaj moli iz zaprte knjige. Še bolje je, ako v knjigo všiješ ozek barvast trak. Zavihani ogli odpadejo, kadar je knjiga močno stara, in vedno kažejo, da jo je imel v rokah zanikarn čitatelj.

Knjige tudi ne posojuj okrog! Za razposojevanje so javne knjižnice. Kdor čita le izposojene knjige, navadno ne pazi nanje, kakor je potrebno, daje jih rad čitati še naprej drugim in se lahko nazadnje še kje izgube ali pa pridejo nazaj v lastnikove roke vse zamazane in raztrgane. Knjigo zna prav ceniti in zadostno pazi nanjo pri čitanju samo tisti, ki je katero že spisal, in morda še bolj tisti, ki je katero že sam kupil.

